

ДУСТЫК

ОКТАБРЬ РАЙОНЫНЫЦ ИЖИМАГЫ-СӘСИ ГАЗЕТАСЫ.

ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА ОКТАБРЬСКОГО РАЙОНА.

Газета 1931 елдеги
нөмрөнен бирле чыга.

№82 (7255)

9 июль, 1991 ел.
СИШЭМБЕ

Баяс 4 тис.

Көн тәртибендә— урал-жыюга әзерлек

2 июль көнне XXI парт-
съезд исемендәге колхоз
базасында районда бер-
текле культуралар уңышын
жыюга әзерлек һәм аны
уткәрү, хужалыкларда
инженер-техник комплекс-
ның торышы һәм аннан
файдалану буенча семи-
нар уткәрелде. Анда ху-
жалык житәкчеләре, баш
инженерлар, баш агроном-
нар, авыл хужалыгы ида-
рәсе житәкчеләре һәм бел-
гечләре, агропромышлен-
ность комплексы подраз-
делениеләре житәкчеләре,
КПСС райкомы бюросы
һәм район Советы прези-
дийны членнары катнашты.
Семинарның практик
өлешендә хужалыкның
урал-жыю комплексын
карау, кырда техник хез-
мәт күрсәту тәртибе, ме-
ханикалыштырылган ын-
дыр табагы белэн танышу
булды. Шунда ук инже-
нер-техник комплекска да
жөнтекле күзүтү үткәрел-
де.

Семинарның теоретик
өлешендә уракта катна-
шачак техникины һәм аг-
тотранспортны ягулык-
майлау материаллары, за-
пас частылар, узеллар һәм
детальлар белэн тәэмим
иту түрүнде ремтехпред-
приятие управляющие
А. Т. Воронцов, шәһәр-
дан һәм читтән кителр-
гөн транспортны хужалык-
ларга булу түрүнде район
Советы башкарма коми-
теты рәисе урынбасары

— Колхозның һәр ике

бригадасында механизкалыш-

тырылган ындыр табак-

лары эшли. Аларга ас-

фальт жәлгән. Биләр

Озеро да 30 тонналы яна

автоулчәү күябыз. Ашлык

тулысы белэн ябык ын-

дырга гына бушатылачак,

—ди. «Путь к коммуниз-
му» колхозның проф-
союз комитеты рәисе Лис-
бовъ Ерепова уракта хә-
зерлек унаенна.

Сүз дә юк, бу көннәрдә
хужалык механизатор-
лары очен бүгенге көндәгә
мөһим әшләрнен берсе. Хужалыкның ын-
дыр табагында ашлык
әшкәртү механизминың
көйләү буенча звенолар
оештырылган.

Александр Микушкин

АШЫККАНЛЫК

житәкчелән аренда звенес-
сы членнары үз карамак-
ларына беркетелгән дүрт
комбайнны ремонтлап то-
ралар. Вячеслав Кончев,
Виктор Лыков, Анатолий
Сомов, Виталий Никифоров,
Андрей Починовский, Ген-
надий Микушкин эшли би-
редә. Аларның беришесе
тракторчылар, эмма кол-
лективта хезмәт бүленеше
шулай ки, бүш вакытта
бер-беренә булышалар.
Наряд буенча эшләгендәгә
кебек түгел, кая эшләсә
дә, эш хакы бергә туп-
лана, көзен хезмәттә кат-
нашу коэффициентина карал
буленә. Шунда күрә тыры-
шалар арендачылар, йөзгә

кызыллык килмәслек итеп
хезмәт күялар.

Эмма уракка хәзерлек-
нен торышы алар хезмә-
тенә генә бәйләнмәгән
шул. Ургычлар очен пычак-
лар юк. Сүктируда эши-
ле комбайннарга исә по-
лотналы жыгычлар белэн
дә хәл бик киссен тора.
Үткән ел янгырылы килү-
сәбәпле алар сафтан чык-
кан. Быел элегә яналары
кайтмаган, булырмы, эллә-
юкмы—бүлгесез.

Хәзер саный китсән,
житешмәгәннөр аннан баш-
ка да күп. Арендаторлар
котеп тормышлар, мөмкин
булғаны иске детальләр-
не төзәтеп, ремонтлап

файдаланырга исәп тота-
лар. Тик моның белэн
гено хәлине төзәтеп бетеру
мөмкин түгел. Өстәвәнә,
аларның күпмә эшләчәген
кем эйтә ала.

—Аккумуляторлар белэн
хәл бөтенләй аяныч,— дай
хужалыкның мастерской
мөдире Александр Плотни-
ков.—10 лап аккумулятор
житешми. Урак башлан-
гандың кайтарылармы —
билгесез.

«Октябрьскремтехпред»
һәм аның тәэмимат базасы
аркылы аласы жиһазлар,
детальләрдән тыш та,
хужалыкта башкарасы эш-
күп эле. Тикшеру белэн
барган көнне Гәйтән бри-

гадасына итеп тормаска
киңәш иттеләр, колхозның
механизаторлары печәндә,
ремонт белэн шөгүльләнүче
юк булып чыкты. Анда
ремонт эшләре узак бри-
гададан да калыша,
югысез.

Инди табакларын, ан-
дагы механизмнары аш-
лык кабул итү, эшкәртү
очен тулы яраклы хәлгә
китечу юнашларда эш
күп. Техник хезмәт күрсәтү
мәсьәләрнән дә хәл
ителмәгән проблемалар
бар але.

Эмма болары, эйтем-
дәгече күчереп эйткәндә,
бары баласы гына эле. Э-
анасы.. 6 комбайн элегә

Иртәгә - 10 шульда Единение посело-
гында районның алдынгы терлекче-
ләре слеты була.

Терлекчелек алдынгыларына
Сәлам!

«Урнәк» колхозның
товарлык-сөтчелек фер-
масында Асия Галимжа-
новна Мотайгуллинаның
сөр савучы булып эшлә-
вендә ныбары оч-дүрт ел
гына. Ләкин шул кыска
гына вакыт эченде дә ул
узен үзгән һәм тырыш
сөр савучы итеп таны-
тып өлгерте.

Асия Мотайгуллина үз

карамагындағы 25 сөр-
нин һәрберсеннән тәүле-
гена уртача 18 килограмм
сөт сава.

Хужалыкта Асиянеке
шикелле курсаткечләргә
ирешкән сөр савучылар
байтак.

Рәсемнән сез сөр савучы
А. Г. Мотайгуллинаны
күрсәз.

•Урал-жыюг а—урнәк әзәрлек

СИЗЕЛМИ ӘЛЕ

гадасына итеп тормаска
киңәш иттеләр, колхозның
механизаторлары печәндә,
ремонт белэн шөгүльләнүче
юк булып чыкты. Анда
ремонт эшләре узак бри-
гададан да калыша,
югысез.

Инди табакларын, ан-
дагы механизмнары аш-
лык кабул итү, эшкәртү
очен тулы яраклы хәлгә
китечу юнашларда эш
күп. Техник хезмәт күрсәтү
мәсьәләрнән дә хәл
ителмәгән проблемалар
бар але.

Эмма болары, эйтем-
дәгече күчереп эйткәндә,
бары баласы гына эле. Э-
анасы.. 6 комбайн элегә

хужасыз. Элекке елларда
шәһәр предприятиеләре-
нән ярдәмгә килеп эшләү-
челәр булган. Аларның
кайберләрнә быел да шулай
иляләрмәкчеләр. Ләкин
әшәнән сүзыла, мәс-
әлә тулы ачыламаган,
июль ае житә дә, кем
әшүнисе мәгълүм түгел.

Житешмәгән комбайнчи-
ларны үзләрнән табасы,
димәк, эзлесе але.

Басуларда арышлар ага-
ра, борчак кузакланып
килә. Кырга чыгасы вакыт
саннулы гына калды. Эссе
көнәр аны тагын да тиз-
ләтүе ихтимал. Игенчеләр-
гә ашыгырга, бик ашыгырга
кирәк. «Путь к комму-
низму» колхозында бүген-
гә көндә ул сизелми але.

Р. АЙЗАТУЛЛИН.

КОНГЭ—19,5 КИЛОГРАММ

Куанышлы күрсәткеч, эйе бит?! Тырыш, бул-
дылы савучы гына ирешә ала торган үр бу.
«Татарстан» колхозы сөр савучысы Зәкия
Исмәгүлләвә нәкъ шундый унганнындан санала-
да. Фермада эшләү чорында аның хезмәтен гел
мактап кына телга алырлык. Быел исә Зәкия
аерата эйбәт күрсәткечләргә ирешә. Э бит ул
быел группасын беренче кат бозаулаган сөр-
лардан туплады. Тырышан, хезмәтнен кыз-
гансан, уңышка ирешеп була икән.

Илнамия Шәкүрова да ярыш алдынгысынан
азга гына калыша. Аның группасында уртacha
савым 18 килограмм тәшкил итә. Колхоз буенча
бу сан 12 килограмм.

В. ШӘКҮРОВ,

■ КПСС райкомы
племумына

Хакыйкать ачы булса да

Миңа әшләгән дәвердә партия поручениеләр күп үтәргө туры килде. Вакыттыча партия оешмасы секретаре вазифасын башкарған чакларым да шактый булды. Моны бары бер нәрсә—партоешма һәм аның бюросы эшчәнлеге белән таныш булуымны белдерү өчен генә әйтәм.

Ул чакларда партбюро хезмәт колективында аңлату әшләре алып бару, дисциплинины ныгыту, яшьләрне тәрбияләү һәм башка мәсьәләләргә дә зур итьтибар бирә торган иде. Бүгенге күп партиялелек заманаусында партоешманын бурчлары һәм эше тагын да катлаула. Хәзәр һәр коллективта хәл ителмәгән проблемалар бик күп. Мондый шартларда коллектив әгъзалары коммунистларга күз сала: алар үзәрен ичек таталар. Шуны иска алырга һәм һәр КПСС әгъзасына әхлак нормалары яғынан үрнәк булырлык эш итәргә кирәк.

Халык белән әшләгәндә тагын бер нәрсәгә әһәмият бирү зарури. Илембездә катлаулы заманда халык белән ачыктаначык сөйләшү, аңа хакыйкатьне аңлату кирәк. Хак сүз авыр, ачы булса да, халык үзе бик белән әйткәнчә, төче ялганиннан татлырак. Һәм бүген партия түрүндә сөйләшүдән читиңшергә да ярамый, бу аппонентлар алдында артка чигүгә тин. Партиядәге бүгенге проблемалар, аларның сәбәбе, шуши хәлдән чыгу юллары, үзгәртеп коруның партия оешмаларында ичек баруы түрүнде объектив сөйләшү, аңлашу кирәк. Бары шул вакытта гына партия оешмасына, аның секретарена хезмәт кешеләре ышанып белән каратлар. Абруйны бары шуши юл белән генә кайтарырга мөмкин.

И. ЕРЕПОВ,
Сутын һәм хезмәт ветераны. КПСС члены.

ТЕШЛӘРНЕ НЫГЫТУНЫН ЯҢА МЕТОДЫ

ПИТРЭЧ. Узәк район больницасында тешкә куела торган металл тышлыклары (протезларны) титан нитриды белән каглау кабинеты ачылды. Ул төрле пробадагы алтынны имитацияли. Аны ион-плазма методы белән булдыралар. Яңа металл агрессив тирэлектәге тәэсирле чыдам (кислота, селтеге), коронкаларга бик матур тышкы куренеш бирә, тырналган урыннарны каплый, металл тәмен бетерә.

Аның исеме, фамилиясе даюк иде, бары номеры—ул 333 ичесе номерлы гына иде.

Курс-Белгород юнәлешендә зур көчләр туплап немец командованиеесе бу шәһәрләрне алырга һәм кабат Мәскүт юл ачарга исәп тотты.

Бу юнәлештә канкай-гыч сугышлар башланып китте. Безнең аскарда кисекен яралылар күрсәттәләр. Калкулыкларның берсендә Себердән күлгән полк частьләре оборона тотты. Полкның сүл флангында автоматчылар, уң якта ПТР (танкка каршы ата торган мылтык) ротасы урнашкан, Соңгысында взвод командиры ярдәмчесе сыйфатында Иван Бородин сугышты.

Көчләр тигез түгел иде. Фашист частьләреңең басымы астында автоматчылар чигенде һәм ПТР ротасы камалышта калды. Солдатлар батырларча сугыштылар. Алар арасында үлчеләр, яралылар арта барды. Снаряд кыйылчыларның берсе Бородинин тезенә килеп эләкте.

Бу аның өчене кабат яралануы иде инде. Беренче тапкыр инбашына пуль Клин шәһәре районында сугышлarda тиде, икенче тапкыр авыр яраланды, осоколок яңагын тишел авыз өчен каты жәрәхәтләде. Аның Калинин шәһәре өчен барган сугышларда булды.

Дошман божрасы кызыла барды. Сугышчан распределлар тынып кала тордылар, сугыш кирәк-ярак-

• Бөек Ватан сугышы башлануның 50 еллыгына карат

333 ичесе номерлы ТОТКЫН

лары бетте. Берничә исән калтган яралы сугышчыны шунда немецлар эсирлеккә алдылар.

Газап куреп яшүүләр шуннан башланды. Берничә көн санчастьтә тотканнан соң аларның барысы, товар вагонына турырылар да, Германиягә алып киттәләр. Станцияләрнәң берсендә ығы-зығы, этләр өрюе һәм конвой кычкыруы астында аларны вагоннардан буштатылар, төзделәр һәм алып киттәләр. Юл михәттәннән жәфаланган эсирләр өчен бу юл тәмүкә бару кебек кыен иде. Чак кына артка калсан аркаца мылтык тутәссе белән бәрәләр. Шул чагында аягында басып кала алмасан, ўғылсан—атып калдыралар. Бу юлда мәетләр аз калмады. Алар арасыннан физик яктан иң ныклары гына билгеләнгән ноктага барып жите алды.

Лагерь, соңыннан билгеле булганча, Герлиц шәһәрене үрнашкан иде. Аларны баракларга күп керттәләр. Лагерь чәнечке-ле тимерчыбык белән уратылып алынган, вышкада пулеметлар күелгән сакчылар тора. Иртән һәм кичен аларны ишек алдын-дагы мәйданыга тезәләр, номерлар буенча барлылар. Ана 333 ичесе номерлы эләгә. Барып басуга икенче удар аласын. Төшкегә гарәнко баландасы, кичен бәрәнгә кабыллары жатнаштырылган аш, бер телем или бирәләр. Ипи көнлек норма: телесән шунда ук ашысын, кирәк тапсан өчкә буләсөн. Шахтада эш авыр, кич кайтканда эсирләр аякларын көчкө сейриләр.

Бородин бер иптәшебелән кочарга карар кыла.

Гына сугыш жибәрәләр, сафта селкенсән икенче удар аласын. Лагерьда көнгә 150 грамм пычки чубе катнаштырылган эрзац-ипи һәм бер тәлинкә шулла дип исемләнгән сыеклык бирәләр. Кешеләр ачылыштан дисторчәрчә ула. Лагерьда бөтен эш кабер казу һәм улгәннәрне күмүгә кайтып кала.

Көн саен лагерьга «сатып алушылар» кила. Алар хезмәткә яраклыларны сыйлылар, номерлары буенча чакыралар. Шулай 333 номерлы эсир шахтага эшкә эләгә. Аңа, кызылар-

меец формасы күптән тузып төшкән булганга, эш килеме, аягына агач башмаклар бирәләр. Иртән бу токыннарны конвой шахтага алып китә. Анда да хәл жицелдән түгел, чак кына курсәткәннөн читкә тайпилдины, яисе акынрак эшләгәннен курделарме—сугыш егалар. Торып басуга икенче удар аласын. Төшкегә гарәнко баландасы, кичен бәрәнгә кабыллары жатнаштырылган аш, бер телем или бирәләр. Ипи көнлек норма: телесән шунда ук ашысын, кирәк тапсан өчкә буләсөн. Шахтада эш авыр, кич кайтканда эсирләр аякларын көчкө сейриләр.

Бородин бер иптәшебелән кочарга карар кыла. Эш килемен эсирләр баркка кайткач уз номер-

лары язылган элгечтә калдырырга тиеш була-лар. Кочарга ниятләгәч, аларны узләре белән ала-лар, мендәр астына яш-рәләр. Төнлә ачык тәрәзә аркылы чыгарга исәп тоткан булаалар. Кiem-элгечнәң тикшерелүен алар белмиләр, элбеттә.

Аларның кочарга жыннын шулай беләләр, каты кыйннылар һәм жиде тәүлеккә карцерга ябалар. Анысы караңы таш капчык, көнгә 150 грамм эрзац-ипи һәм бер стакан су бирәләр. Эмма яш организм барыбер бирешми.

—Төгәл әйтә алмыйм,—ди Бородин,—эмма миңа лагерьда яшерен оешма хәрәкәт итә шикелле тоела иде. Санинструктор булып эшләүче рус эсире хәлсезләнгәннәрне авырусылтавы астында госпитальгә жибәрәрәгә жай таба иде. Аңың аркылы ук безнең гаскәрләрнәң уңышлы нежжүм хәрәкатләре турында хәбәрләр ала тордых.

Бервакыт лагерьга власовчылар еш кила башлый. Алар үз армияларен чакыралар, тук тормыш вәгъдә итәләр, эмма эсирләрдән берәү дә бу командаға язылмый.

Жиңү якынлашып килгәннән эсирләр сакчыларның тәртибенә карап сиззәләр. Яңәшәдә эшләүче немец шахтерлары да эсирләр мәрхәмәтләрек к-

ры.

1945 елның 8 маенда иртән беркем дә эсирләрне эшкә күмй. Бараклардан чыксалар, сакчыларның эзе дә калмаган, кая киткәннәрән дә белүче юк. Э берничә сәгаттән безнең сугышчылар лагерьга килеп керә. Ул чактагы шатлыкны тасвирилап бирүе бик кыен: кочарлашулар, убешулар китә. Бородин да—333 ичесе номерлы токын үзенец чын исемен ала, Иван Алексеевич Бородинга эверелә. Эсирләрне жыялар һәм махсус пунктка барырга күрсәтмә бирәләр. Токыннар сөненешеп шунда кильтәләр. Жентекләп тикшергәннән соң Бородинны хәрәкәттәгә армиягә жибәрәләр. Аннан ул ноябрь аенда демобилизацияләнә.

Туган яғына кайткач, Иван Алексеевич беркадәр ейдә дәвалана, аннан элваторда киптерүе буенча мастер булып эшли. Йенәндә калган кыйылчыларны алу өчен кабат операция ясалы. Ул сәләмтегелеге буенча инвалидлукка чыга.

Токынныкта күргән газаплары, жәрәхатләре һәм авырулары аны дами эзэрлекли. 333 ичесе номерлы токын безнең совет көшесе, сутышкан юл утқон солдат Иван Алексеевич Бородин вакытыннан элек ула. Эмма кешеләр күнелендә ул һаман да сакланы.

И. САНДЛЕР.

Кайгыртучанлык булса, эш тә бара

Краснодар крае. Яңа Кубань районының «Родина» колхозы күптармаклы бай хужалык. Аның 15 мең гектар сөрү жире, 5 товарлык-сөтчелек, 4 сарыкчылык фермасы, мөгезле эре терлек үстөрү. дунгыз симерту фермалары бар. Болар барысы да колхозга 1973 елдан башлап дәүләт кредитыннан файдаланмычы яшәргә мөмкинлек бира.

Житәкчеләр һәм белгечләр хезмәтена түләү хужалык исәпле заданиеләре үтәү нотижәләре бәйле күелган.

Хужалыкка 20 елдан артык инде Социалистик Хезмәт Герое Павел Яковлевич Штанько житәкчелек итә.

—Хәзер шушиңдый чор: хезмәт кешесенең производстводагы эш нәтиҗәссе хезмәт һәм көнкүрш шартларына нык бәйле,—ди председатель. Менән иң ичен социаль сферага (ә хужалык счетында 40 миллионнан артык акча бар) миллионнарны буләз без. Авылларга газ килә,

600 урынлы залы булган культура йорты, яңа мәктәп, көнкүрш йорты, балалар бакчасы төзелде. Колхоз торак йортлар да төзи, колхозчылар үзләре дә йортлар салалар. Югары уку йортларына колхоз стипендиялары укий.

Шулай да авыл кешеләрнен проблемалары жи-тәрлек. Авыл Советы председателе Л. Н. Орлова янына көн саен берничә кеше кила.

—Бездә эле конкрет кеше түрүнде конкрет сөйләшү жите бетмий,—ди Людмила Николаевна.

—Бездә эле конкрет кеше түрүнде конкрет сөйләшү жите бетмий,—ди Людмила Николаевна.

Рәсемнәрдә «Родина» колхозындағы яңа культура йорты; инициаторлар Светлана Проценко һәм Валентина Хатанзеева; колхоз мастерскоенда шәхси машиналарны ре-

монтлау буенча участок ачтылар. Запас частыләрне үзәкләштерелгән юл белән алалар, э узен өчен ремонтны начар үткәрү-отышсыз.

TASS photojournalist.

Татарстан яңалыклар агентлыгы

«ГАРАНТ» ЖИНАЯТЬЧЕЛӘРНЕ ТОТА

ЯР ЧАЛЛЫ. Түкай района РОВДсында бакчачылык жәмгыятьләрен саклау өчен ведомстводан тыш саклык булдырылган. Жинаятьчеләр белән көрәшү күнегүе булган физик яктың нык граждандар аның әгъзасы була алалар. Алар махсус килем кигәннәр, рация белән йөрүләр. Аларга милиция работнеклары һәм ягын сүндөрү сакчылары ярдәм итә. Подразделение отряды бакчачылар, жәмгыятьләр белән килешү төзи һәм аларны үз ялауарына аталар.

Нәтижәләре: «Гарант» хәрәкәт итә торган зонада бакча өйләрен талау кисекен кимеде, быел гына да уннарча кеше төтләдү.

ЙӨЗГӘ КЫЗЫЛЛЫҚ КИТЕРМӘДЕМ

Республика телевидениесенә баргач, мина уз эшем турында сөйләргә күштүләр. Дөресен генә эйтегә кирәк, мин бу тәкъдимне кире кактым. Икенче бер терлекче аның каравы «теттереп» мактанды. Авылдагылар анардан ачыктан-ачык көлделәр. Бездә шундый караш бит, уз эше турында сөйли башлык икән, нигәдер андыйларны өнәп бетермиләр, синен турында икенче берәүләр сөйләргә тиеш сыман.. Ләкин уз эше турында берәү дә анда эшләүченән үзенән яхши белми инде.

Фермага 1953 ичә елда килдем. Бөтенләй бала идем әле. Ул вакытта бит хәзәрге шикелле группаларда сөйрләр күп түгел, нибары уникүр генә булды. Барлык эшләрне, әлбәттә, кулдан башкарык, кул белән саудык та. Мин күлгәндә дә, аннан соң да Нәсимә, Минжамал, Асия апалар шактый вакыт сөйр савучылар булып эшләдәр. Аларны беренче осталылар дип тә әйтәм. Күп нәрсәгә, шул исәптән тәжрибәгә дә алар аша өйрәндем.

217 баш терлеккә печәнне үзебез күтәреп кертеп сала идек. Кукурузын да үзебез чалғы белән чаптык, аннан атлар белән фермага кайтардык. Көненә 8 әр машина жом бушатыбызын күз алдына китерсәм, хәзер дә тәннәрем чемердәп күя. Э капчыкларга без төягән оннарны исәпкә алсаң, кызык, күпме булыр иде икән? Хәзер генә ул барысы да башкача. 3052 баш терлеккә онны берүзәм төйим, билгеле, кноңкага басып кына.

1965 елларда жәйге чорда чөгендөрәгә дә чыктым. Бу елны татлы тамырның

ектарыннан бенең «Дружба» колхозы 317 центнер уңыш алды, 1970 ичә елларда да чөгендөр сирәкләү эшләрендә катнаштым. Шуның очен хужалык мина 13 капчык шикәр комы бирде һәм «Аеруча хәзмәт күрсәткәнен очен» медале белән буләкләде.

1970—75 елларда тудыру бүлгөндә бс-заулар карадым. Хәзмәт биредә дә жиңел түгел иде, йөзгә кызыллық китермәс очен барысы белән килемеш эшләдем, авырлыкларга да түзәргә туры килде. Мөнжия Мөхәммәтҗанова белән алты айга кадәр бозаулар карадык, алардан 925әр грамм тәүлеклек артым алула ирештек.

Аннан, мөгезле эре терлек симерту буенча хужалыкка берләшмә оешкә, биредә хәзмәт күя башладым. Бу вакытта Мәлия Зөлкәрнәева, Нурия Идиятуллина, Салих Қадыровлар белән бергә эшләдек. Эйтегә кирәк, Салих белән без бер класса укыдык, фермага да бергә килдек. Баштагы елларны ул атлар карады, хәзер берләшмәдә терлекләр симерта. Уз эшенә Салих зур жаваплылык хисе белән карый, шул ук вакытта сабыр холыкли, күшкәнни жиренә житкөреп тути да.

Терлекче Солтан Хәсәновны да шундый ук тырыш кеше дияр идем. Авыр чакларда гел булышырга, ярдәм итәргә эзер тора. Безнән коллектив бердәм, дус-тату булганга, берәү дә китең күңел белән эшләми. Бер-беребезне әнләрле, үз-үзән безәр күрәткәнни итәрләмим. Балаларым да кешелекле булып үстеләр, калган көннәр

хәрмәтләдәләр, рәхмәт. «Социалистик ярышта жиңүч», «Тугызыңың бишвельлык ударнигы» исемнәре бирделәр.

Эштә генә чын бәхетне табып була. Мин моңа эшли-эшли инандым. «Иң эйбәт терлекче» исеменә исә 1980 елда лаек булдым. 1980—1985 еллар—хәзмәтмен чәчәк аткан чоры. Яхши күрсәткечләргә ирешкәнен очен Татарстан АССР халык хужалыгы казанышлары күргәзмәсеннән «Мактау промтасын» алдым. Терлекләрне унышлы кышлаткан, житештерүчәнлекне арттырган һәм терлекләрдән кышкы чорда яхши продукция алган очен 1985 елның I кварталында республика терлекчеләре арасында уткәрләнгән ярышта жиңеп чыктым. 280 баш мөгезле эре терлектән 1000 грамм уртacha тәүлеклек үсеш алырга социалистик йөкләмә кабул итсәм, аны 1331 граммга житкөрдем. Шул ук елны октябрь аенда Татарстан өлкә комитеты, Министрлар Советы, профсоюзларның өлкә комитеты нәм ВЛКСМ өлкә комитетының чакыруы буенча Казан шәһәрендә республика агропромышленность комплексы работников активы жыелышында мин дә қатнаштым.

Алда эйтеп уткән унышларда иремнән аласы Миннәрүйнән да ярдәм зур булды. Аның белән 33 ел бергә гомер кичерәбез. II группа инвалид үзе. Ул мин кайткан төшкә ашын пешереп, йорт-жирне карап торды, хәзер дә хәләннән күлгәнчә эшләшеп йөри. Қаенанам да бик игелекле булды. 23 ел яшәү дәверенә аның авыр сүз эйтүен хәтерләмим. Балаларым да кешелекле булып үстеләр, калган көннәр

дә рәхэт гомер кичерсеннәр инде. Галиям Яна Иглайга килен булып төштө, ире Госман тракторчы. Өч бала үстерәләр. Наилә Зирекле авылында укыта, ире Тәлгать колхозның иң мактаулы комбайнчыларынан санала. Бер малай һәм бер кыллары бар. Гүзәлиям Казанда милиция сержанты булып эшли. Ире Рафик та милиционер. Мин исә бүгенге көндә дә мөгезле эре терлек симерту буенча хужалык ара берләшмәдә хәзмәт күям. Лаеклы ялга чыгарга аз гына вакыт калып бара инде. Безнән сафларга таза-сая, эш сөюзчы яшьләрнән килүән көтәбез.

Мәрбия ТҮКТАМЫШЕВА,
терлекче.

Бердәм коллектив

Юлия Германовна Саврандейкина исеме районда күпләргә мәгълум инде. Ул «Россия» колхозының товарлыклы-дунгызылык фермасында 5 ел инде житәкчелек итә. Анда кадәр ул товарлыклы-сөтчелек фермасында веттехник булып эшләде.

Юлия Германовна күлгәнчә дунгызылык фермасында эш сизелерлек яхшырыды, хәзмәт күрсәткечләре көннән-көн күтәрелә барды.

Юлия Ивановна Имукова дунгызылыкта ун елдан артык хәзмәт күя инде. Аңа калпатудагы ана дунгызылар беркетелгән. Ул мallardan сәламәт, тормышчан үрчем ала. Алган үрчемне имүдән аерганды үзе карый. Э аннан соң дунгыз балаларын үстерү группасына ташыра.

Юлия Германовна житәкчелек коллективында белән колхоз

дәүләткә ит сату задание-сен елның елында арттырып үтәп кила.

Рәсемдә: Юлия Германовна Саврандейкина (унда) һәм Юлия Ивановна Имукова.

Безнән фотохәрчебез Н. Азизов аларны узган ел районның алдынгы терлекчеләре слетына күлгәнчә рәсемгә ташереп алган булган.

«Комбайн» колхозының жәйге лагере авылдан ерак түгел жирдә урнашкан. Аның бер ягында урман, янәшәндә генә «Гәрәй» елгасы жәйрәп ята. Сыер савучы хатын-кыздар бирегә ашкынып киләләр. Ни эйтсән дә, жәйге чор үзе бер рәхэтлек ич.

Хужалыкта барлыгы 320 савым сыеры исәпләнә, шулар арасында егерме сигезе беренче кат бозаулаганнар.

Сыер савучылар Фидания Корбанова, Зәйтүнә Гайсинна, Сания Гайнетдинова үз карамакларында гәрәп сыйран тәүлөгөнә уртacha 13әр килограмм сөт савалар. Экълимә Исхакова бу савучылардан азга гына калыша (аның әле сыерлары бозаулап бетмәт). Билгеле, жәйге чорда бу күрсәткечләр белән

генә канәттәләнеп калу мөмкин түгел, шуңа да сыйфатлы продукция алыны арттыруда булдыра алганча өлеш көртү—хәркемнән изге бурычы.

Нәсел алу эшнән дә товарлыклы-сөтчелек фермасында зур итәтибар бирелә. Сыерлар Латвиядән кайтарылган үгезләр белән калпатылалар.

Эйтегә кирәк, жәйге лагерьда су белән өзеклекләр килеп чыккана юк. Оператор Эсгат Сәхип-гәрәев тырышлыгы аркасында савучылар жылы суга мохтажлык кичермиләр.

Көтүчеләр Рәис Нуриев, Фәрят Гарибуллин, Гомәр Мехсионов, Надыйр Мәхмүтов, Наил Эюпов, Рәис Гатин да үз эшләрнә зур

Сөт фронтында

жаваплылык хисе белән карыйлар, алар сөйрләрны төшкә хәтле урманда. Э төштән соң эрәмәлектәге болында көтәләр.

Малларны яхши сыйфатлы терлек азыгы белән тәзмән итүдә тракторчы Эмин Шәрәповның да зур өлеше бар. Ул көненә яшел масса төяп 3—4әр рейс ясый, кичке савымга фуражын да китәрә.

Эн шул рәвешчә комбайнлылар сөт фронтында бары уртак тырышлык нигезендә генә мул продукция алып булуын яхши алыйлар, шуңа да оешкан тәстә, бердәм эшләргә тырышлар.

С. Фәтхетдинова,
«Комбайн» колхозы.

ларга ташып торучы шоферларга да аларны тоткарамас очен зур өлгерлек күрсәтеп, эш сәгатьләре белән санашмыча эшләргә кала. Петр Сидоров, Геннадий Кузьмин, Эхэт Шайдуллин кебек унганин вакытын мөннүләгән аялап, шулай итәләр дә. Аларның көнлек нормалары 120 процента үтәлә.

Эштә аларга тиңнәр юк

Булган мөмкинлекләрдән 1464 килограмм сөт сауда.

Бер кат бозаулаган сөйрларны савучы Мария Маськина, Татьяна Шеголкованың савымы да һәр сөйрәгә 1328 килограмм.

Маллар дайми рәвештә яшел азык белән тәзмән МТЗ-80 тракторында Александр Васильевич Семенов һәм Петр Петрович Назаров китереп торталар, үзләре чабалар да.

Н. ГРИГОРЬЕВ,
экономист.

«1 май» колхозының товарлыклы-сөтчелек фермасы хәзмәтчөннәре кабул итеп алган йөкләмәләрне һәм еллык планнарны уышылы үтәү очен зур тырышлык күең, икеләтә энергия белән эшиләр.

Агымдағы елның алты аенда Нина Михайлова Варламова белән Елена

Ивановна Гаврилова профилакторий группасында 1 айга кадәр булган бозаулардан 600 әр грамм уртacha тәүлеклек үсеш алуга ирештеләр. Э бер айдан алыш дүрт айга ка-

дәрge мөгезле эре терлекләрдән Надежда Алексеевна Семенова, Людмила Васильевна Захарсва 800 әр грамм уртacha тәүлеклек артым алдылар. Хужалыкның сөйр савучылары да яхши һәм сыйфатлы продукт алу очен

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

СИШЭМБЕ

9 ИЮЛЬ

КАЗАН КУРСАТЭ

- 18.20 Мультфильм.
- 19.00 «Татарстан».
- 19.30 Р. Габдрахманов бий,
- 19.45 «Редакцияга хат килде...» Тележурнал.
- 20.05 «Элли-бэлли-бэу».
- 20.15 «Уйнагыз, гармун-нар».
- 21.35 Тапшырулар программы.

I ПРОГРАММА

- 6.30 «Иртэ».
- 9.00 Мультфильм.
- 9.20 Док. фильм.
- 9.30 «Балалар сөгате».
- 10.30 «Чемпионнар белән бергә».
- 10.45 «СЭР», Нэфис фильм.
- 12.00 «ТЯХ».
- 12.15 «Актуаль репортаж».
- 12.30 Р. Шуман. «Карнавал».
- 14.15 «Телемикст».
- 15.00 «ТЯХ».
- 15.15 «Жирдәге шатлыклар», Нэфис фильм.
- 2 ичесерия.
- 16.45 «Мавыгучылар дөңясы».
- 17.00 Мультфильм.
- 17.15 «Балалар музика клубы».
- 18.00 «Контакт-форум».
- 18.30 «ТЯХ».
- 18.45 Мультфильм.
- 18.55 «Кеше һәм закон».
- 19.40 «СЭР», Нэфис фильм.
- 21.00 «Вакыт».
- 21.40 «Кинопанорама».
- Информацион чыгарылыш.
- 21.55 «Турыдан-туры сөйләшү».
- 23.10 «ТЯХ».
- 23.25 Фэнхи-популяр фильм премьерасы. «Сынлы сәнгать метаморфозалары».
- 4 ичесерия.
- 00.00 Шагыйрь А. Попечный ижат кичәсе. 2 ичесерия.
- 01.20 «Барысы да тэртиптә», Нэфис фильм.
- 02.40 Хореографик композиция.

II ПРОГРАММА

- 8.20 Мультфильминар.
- 8.50 «Адам Смиттың акча дөңясы».
- 9.25 «Чыганаклар».
- 9.55 РСФСР халык депутатларының (чираттан тыш) бишенче съезды ачылу.
- 13.15 «Хәбәрләр».
- 13.30 Концерт.
- 14.10 «Образ». Өлкән класс укучылары очен эдеби тапшыру.
- 17.00 «Съезд көндәлеке».
- 17.15 Концерт.
- 21.40 РСФСР халык депутатларының (чираттан тыш) бишенче съезды эше турында отчет. Тәнәфесте «Хәбәрләр».
- 23.15 Отчетның дәвами.
- 23.55 «К-2» Мәскү кинофестиваленде.

ПӘНЖЕШӘМБЕ

11 ИЮЛЬ

КАЗАН КУРСАТЭ

- 17.20 «Икеләтә капкын».
- Нэфис фильм (татар телендә). 1 ичесерия.
- 18.30 Реклама.
- 18.35 Казан шәһәренен 1 ичесерия гимназия укучылары концерти.
- 19.00 «Татарстан».
- 19.30 «Шынгырав» чуваш фольклор ансамбле чыгышы (Тубән Кама).
- 20.15 «Элли-бэлли-бэу».

ЧЭРШӘМБЕ

10 ИЮЛЬ

КАЗАН КУРСАТЭ

- 18.35 «Күк турында хыялланып».
- ДОСААФ рескомы рәисе Ю. П. Королев энгемесе.
- 19.00 «Татарстан».
- 19.30 «Элли-бэлли-бэу».

Учредительләр халык депутатларының Октябрь район Советы, КПССның партия оешмасы.

Газетада язмалары басылган авторларның фикерләре бу эле редакция фикере дигән сүз түгел.

РЕДАКЦИЯНЕҢ АДРЕСЫ: 423000, Норлат шәһәре, К. Маркс урамы, 19. **ТЕЛЕФОННАР:** мөхәррир—2-12-14, 2-22-81, мөхәррир урынбасары—2-10-44, рус теленә һәм чуваш теленә тәрҗемә буенча мөхәррир урынбасарлары—2-15-63, социаль-экономика бүлеге—2-22-51, жаваплы секретарь—2-14-16, хатлар бүлеге һәм бухгалтерия—2-18-67.

«Дуслык» газетасы атнаның сишиэмбә, пәнжешәмбә, шимбә көннәрендә чыга һәм рус, чуваш телләренә тәрҗемә ителә.

Нәшрият, полиграфия һәм китап сәүдәсе буенча ТССР Дәүләт комитетының Октябрьның 50 еллыгы исемендәге Норлат-Октябрь типографиясе.

Күләм—1 басма табак.

Юбилең белән, «Дуслык»

Яраткан газетамың һәр санын якын кешем белән очрашуны көткән кебек көтеп алам. Безнең бу дуслык, якынлык 50 елдан артык дәвам итә.

Газета колективы 60 еллык юбиле белән чын күчлән котлыйм. Демократия һәм хәбәрдарлыкны үстерүдә уңышлар, газетаны яратучы наим көтеп алучыларның тагын да күбәюен, барлык журналист һәм хезмәткәрләргә сәламәтлек, ижат рухы һәм қыюлык, һәммәгәзгә бәхет телим.

И. ЕРЕПОВ,
сугыш һәм хезмәт ветераны.
Норлат шәһәре.

Футбол күзәтү

Тураев туплары

Нәм аның «Факел»ның жиңүе реаль, бәхәссез иде. Алар безнең кашкага жа-вапсыз оч түп көрттөләр.

Бу читкә чыгуыбызыда без «Зеленодольск «Прогресс» белән дә очраштык. Эйттергә кирәк, бу уенда көчләр тигез иде. Аның барышында бер як та реаль останлеккә, нәтижә ирешә алмады. Эмма уен тамамланырга 7 минут кала, қагыйдәне бозу булмас да, безнең кашкага пенальти билгеләнде. Бу мәйдан хужаларына жиңү китердө.

«Факел» бу көннәрдә күнегүләр үткәру белән мәшгүль булды. 5 июльдә ул үз чыгуыбызыда Рузаев-кадан «Химмаш», ә 7 июльдә Саранскиның «Резинатехника» командасын күбул итте.

Р. АЙЗАТУЛЛИН.

Тәтеш совхоз-техникимы 1991-1992 уку елына укучылар кабул итә

Совхоз-техникум көндөз һәм читтән торып уку бүлекләрендә АПК очен белгечләр: агрономнар, техник-механиклар, технолог-оештыручылар хәзерли.

Документлар көндөзгө бүлеккә 1 июньнән 21 августкача, читтән торып уку бүлегенә 1 октябрьдән 30 ноябрьгәчә кабул ителә. Керү имтиханнары—1 августтан.

Агрономлык бүлегенә керү очен: 9 класс базасында—диктант, математика, 11 класс базасында—сочинение, химия;

«Техник-механик бүлегенә II класс базасында—сочинение, математика (төлән);

«Технолог-оештыручы» бүлегенә—II класс базасында—сочинение, химия фәннәре буенча имтиханнар бирелә.

Гаризага түбәндәгә документлар теркәлә: белем турында танылышы яки аттестат (төп нөхчә),

—4 фоторәсем (3x4),
—хәзмәт көнгәсеннән күчермә,
—Хужалык стипендиялары очен юллама.

Безнең адрес: 422420, Тетюши, ул. «200 лет Тетюшам», совхоз-техникум, телефон 5-20.

Кизләү урта мәктәбе коллективы энисе
МУСИНА ХӘДИЧӘ

СӘЛИМГӘРӘЙ кызының
үлүе сәбәплө, укутучы Нажия Гариф кызы
Шәйхетдиновының тиран кайғысын уртаклаша.

Мөхәррир

Ә. У. АВДУЛЛИН.

Газетаны Нурзия Фәсхеддинова
жыйды. Римма ГАНИЕВА верстка
ясады. Фирдания ХУЖИӘХМӘТОВА басты
корректор Зөлфия ВӘЛИЕВА.

Тираж 3415.

Заказ 82.